

dohodek, tedaj bi se morala zahtevati vinoreji ugodna lega, in sicer umna naprava vinograda — tako gledé sadik, kakor vsega družega.

Vse to naj bi se tedaj določilo v prihodnji postavi.

Ne smemo pa prezirati, koliko oproščenja uže sedanja postava vinorejcem daje.

Postava za vredjenje zemljišnega davka od dne 24. maja 1869. leta v §. 3. določuje:

„Začasno oproščenje od zemljišnega davka nastopi pri goličavah ali pri zemljiščih, ki so po elementarnih uimah postala nerodovitna, katera se z obdelovanjem storijo rodovitna — za dobo 10 let; pri novem pogozdenji v črne gozde pa za dobo 25 let, začeniši z letom po dokončanem obdelovanji.“

Sedanja postava uže po tem zagotavlja 10letno oproščenje, pa s pogojem, da se vinograd napravi na svetu do tedaj nerodovitnem; ako se pa zasadi na puščavah visok gozd, tedaj je privoljeno 25letno oproščenje.

Vsa ta oproščenja pa ne veljajo, ako bi se, recimo, iz pašnika, travnika, njive, vrta ali gozda napravil nov vinograd.

Vendar pa omenjena postava tudi vinorejcem še odprta vrata pušča, pri katerih najdejo nekoliko oproščenja celó za 15 let. — Zemljišni davek, kakor je zdaj vredjen, gotovo nespremenjen ostane najmanj 15 let počeniši s 1. januarijem tekočega leta.

Cenitev ravno zdaj dovršena se tedaj do tistihmal ne bo popravljala. Kdor tedaj zdaj koj iz slabega pašnika, čegar oralo je zdaj cenjeno 20, 40 ali nekaj več soldov dohodka, od katerega bo morebiti gospodar plačeval po četrtini cenitve davka, ako gospodar iz takega zdaj malo rodovitnega zemljišča po ugodnosti lege naredi vrt, vinograd, njivo, ta se s tem popolnem na podlagi postave oprusti vsaj za prihodnjih 14 let višega davka, ker plačeval bo davek ves omenjeni čas samo od onega dohodka, katerega mu je spoznala ravno dokončana cenitev. To je oproščenje, ki velja vsaj za prihodnjih 14 let.

Na noge tedaj pridni poljedelci! Zdaj hitite kopati, gnojiti in saditi, ker svesti si smete biti, da vse to delate zá-se, od tega vam davkarska roka ne sme vzeti krajcarja. Za trtorejce pa veljá to oproščenje še prav posebno, ker vinogradi izdelujejo se navadno iz pašnikov, gozdov ali sicer ne posebno dobrih zemljišč, da je le lega s podnebjem in zemlja trti ugodna.

Gospodarske izkušnje.

Ježu na hvalo

je posebno njegova prerēja; zeló koristen je na vrteh, ker pojé ves poletni čas brez števila miši, krtov, glist, polžev, kač in karkoli zasači družega mrčesa. Znano je, da ježu strup ne škoduje, zato gade in druge strupene kače pohrusta z veseljem in brez škode. Pa uže zato, ker je mišim hud sovražnik, je velik dobrotnik pri vrtilih, ako si prav tu in tam malo odpadlega sadja privošči.

Stenice pokončati

priporoča se mazilo, katero si vsakdo zmiraj lahko pripravi: V treh litrih vrele vode raztopi se poldrugi kilo soli; s to soljeno vodo se dobro namažejo vsa stenična zatišja, bodi-si postelja ali kaj družega, in gotovo so pokončane stenice in njih zaléga. Za malo soldov se vsak lahko prepriča vspeha tega mazila, in se, ako je res

dobro, znebi res gnjusnega mrčesa, ki se v mestih in na kmetih prav pogosto nahaja.

Kleti dobro osnažiti

je najbolj ugoden čas zdaj poleti, ko so najbolj prazne. Po stenah in na tleh prostorov, ki se slabo ali redko kdaj prezračijo, nastane plesnoba in zabuhel duh, katerega se mleko, vino ali druga v kleti shranjena jedila rada navzamejo. To odstraniti priporoča se sledeči pripomoček: V sredi kleti postavi se globoka posoda ter se dene va-njo 1 ali 2 kili navadne soli. Potem se zapro vsa okna, dušniki in vrata v kleti, tudi vinski sodi se morajo dobro zabiti, jedila pa odstraniti. Na to se v posodo vrh soli dene žveplene kisline in to na 2 kili soli 1 kilo kisline, potem se hitro umakne iz kleti in se pusti tako vse zaprto 2 uri, ne da bi kdo noter hodil, ker bi se lahko zadušil. Po preteklih 2 urah se zopet klet odpre, dobro prezračí, vse dobro omede in obriše in za dalj časa je popolnem odpravljen slabi duh in plesnoba, pa tudi mrčes, katerega se mnogo nahaja v takih prostorih.

Petroleja nikar pri rastlinah rabiti.

Dostikrat se priporoča petrolej (smrdljivo olje), preganjati z njim mravje ali uši na rastlinah. Skušnje pa kažejo, da je petrolej vsem rastlinam zeló škodljiv, tako da redno posahnejo. Nikar tedaj z mrčesom vred rastlin pokončavati!

Ne pozabimo senožet!

(δ. π.)

(Dalje.)

Kakor uže omenjeno, je le zeló malo senožet v tako srečnem položaji, da jih skoraj brez prizadevanja lastnikovega, brez stroškov gnoji voda, ki jim sama dohaja in seboj prinaša vse mastno-gnojne dele od ulic in cestá, na katerih redno ostaja mnogo prahu, smeti, odpadkov od rastlin, živinskega gnoja, in posebno še vsi odtoki od gnojišč in stranišč.

Takih senožet nahaja se redno nekoliko v bližini vasi, trgov in mest, in imenujejo se senožeti z naravnim gnojenjem, ker jim naravna lega skoraj sama ob sebi dovažá bogatega gnoja. Napačno bi pa bilo, ako bi si lastnik takega travnika domišljeval, da je pri tako srečni legi njegovega zemljišča človeška pomoč po vsem odveč. To bi bila velika zmota. Vsaj vidimo tudi dostikrat slabe nasledke nemarnosti pri takih travnikih in kažejo se najbolj živo v ravnini. Ako gospodar na senožeti, kateri samo od sebe dohaja mnogo močnega gnoja, ne skrbi za to, da se gnoj enakomerno razdeli po vseh delih senožeti, ako ne skrbi za umno razpeljavo dotekajoče gnojne vode, ampak vse prepusti naravi, pokaže se v ravnini napaka, da se en del senožeti v gnoji utaplja, kar vso rast zaduši, drugi, morebiti večji deli senožeti pa ostanejo nerodovitni, ker nič gnoja ne dobivajo; pri bolj strmih legah ima taka nemarnost gospodarjeva nasledek, da na nji vidimo samo malo, ozko črto boljše trave odzgor na vzdol, bodi-si v sredi travnika ali na strani; vsi deli travnika, katerih se ne dotika naravni vodotoč, ostanejo pusti in nerodovitni, velik del obilnega naravnega prav prav malo koristi prvemu travniku. Ako najde pri daljnih zemljiščih umnejšega gospodarja, tedaj koristi in gnoji njemu, sicer pa se zgubi in odteka s potokom v druge kraje.